СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LV. Ч. 166. ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, субота, 19-го липня 1947. No. 166. JERSEY CITY and NEW YORK, Saturday, July 19, 1947. VOL. LV.

ТРИ ЦЕНТИ в ЗЛУЧ. ДЕРЖ. АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗАКОРДОНОМ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS IN THE U. S. of AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

ВІДПРАВЛЕНО 811 НЕЛЬОЯЛЬНИХ ФЕДЕРАЛЬНИХ СЛУЖБОВИКІВ

Вашингтон, 17 липня. — Незамітне слідство у федеральних департаментах, переведене впродовж 9 місяців, довело до усунення з урядової служби 811 осіб за нельояльність до Злучених Держав. Слідство переводить Комісія Цивільної Служби. Більшість відправлених осіб це цивільні службовики в департаменті війни. Департамент фльоти виказує 23 таких людей. Крім людей, що вже були зайняті в службі, відкинено ще 59 аплікацій на службу. Команда армії переводить допити серед військовиків і досі найшла між ними 158 комуністів. Ці дати передано предсідникові Комісії Цивільної Служби в палаті репрезентантів, Едвардові Г. Рісові на його жадання. У палаті перейшов перед двома днями законопроект для переведення чистки між усіми федеральними службовиками й урядовцями.

НОВИЙ СКЛАД КРАЄВОЇ РАДИ РОБІТНИЧИХ ВІДНОСИН

Вашингтон. — Президент Труман іменував трьох нових членів до Краєвої Ради Робітничих Відносин, яка має ввести в життя новий робітничий закон Тефта-Гартлія. Між іменованими є двох республиканців і один демократ. Попри них залишаються ще три давніші члени Ради, бо на підставі нового закону Рада має складатися з 5 членів. Їх річна платня виносить $12,000. Про ново назначених членів, а це Роберта Г. Денгама, сенатора Мордока і Грея сказав президент, що вони прихильні новому законові, отже будуть старатися виконати його постанови.

ПОВНИЙ СКЛАД КОМІСІЇ ДЛЯ ЗМОДЕРНІЗУВАННЯ УРЯДУ

Вашингтон. — Президент Труман іменував від себе чотирьох членів до Комісії для Організації Екзекутиви Уряду і в такий спосіб комісія найшлася ... в повнім складі. На підставі закону про склад Комісії з іменування президента входять до неї такі особи: Джеймс Форестал ,секретар маринарки; Артур С. Флеминґ, комісар Цивільної Служби; Дін Ачесон, недавній підсекретар стейту; Джордж Г. Мід, б. член Воєнної Ради. З іменування сенату ввійшли: сен. Джордж Д. Айкен; сен. Джан МкКлелан; д-р Джеймс К. Полок з унівеситету Мишиґен і Джозеф П. Кенеді, б. амбасадор д оБританії. З іменування палати репрезентантів ввійшли: б. президент Герберт Гувер; б. помічник през. Рузвелта Джеймс Ров; конгресмен Клеренс Бравн і конґресмен Картер Манаско. Предсідником Комісії буде Гувер.

ХОЧУТЬ НАБИРАТИ 850,000 РЕКРУТІВ КОЖНОГО РОКУ

Вашинґтон. — Збройні сили Злучених Держав плянують набирати примусово по 850,000 рекрутів кожного року, коли конґрес одобрить програму. Таке виявив ген. Дж. Лотон Колинс. Крім цього добровільно зголосилось би 150,000 річно, отже разом американська постійна армія мала б 1,000,000 війська. З того 618,000 служило б при армії, а 182,000 при маринарці. На скільки це можливе, рекрути мали б право вибору, чи вони хочуть іти до армії, чи до маринарки чи до повітряної служби. Підкомісія воєнної служби має почати переслухання знавців уже біжучого тижня.

СЕСТРА НАЗИВАЄ АЙСЛЕРА ЧЛЕНОМ ОҐПУ

Вашинґтон. — Головний тайний провідник комуністів в Америці Ґергард Айслер був колись членом советської тайної поліції, що мала назву ОҐПУ, таке заявила в суді його сестра Рут Фишер. На її думку советська тайна поліція це найстрашніший ворог людства. Айслер, засуджений на рік вязниці за погорду для конґресу, став тепер на суді за фалшування американського паспорту. Його сестра була колись комуністкою, але опісля так зненавиділа комуністичного диктатора Сталіна, що з ненависти до нього виреклася рідного брата, який дальше служив Сталінові. Вона сказала на суді, що вона свідчить проти Сталіна, а не проти „пана Айслера". Свідок Чарлз Вайт з Ню Йорку зізнав, що Айслер заявив в Інституті Леніна в Москві в 1931 р., що американські нігри повинні створити окрему республику.

ДОПУЩЕННЯ СКИТАЛЬНИКІВ „ЦЕ МОРАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ"

Вашинґтон. — Підкомітет Католицького Товариства для Міжнародного Миру назвав допущення скитальників до Америки „моральною відповідальністю" Злучених Держав і зажадав ухвалення билу Стратона. „Насильна репатріяція скитальників не моглаб бути прощена на підставі американських демократичних засад... а нужда 1,000,000 бездомних людей є плямою на совісті світу" сказано в резолюції. Підкомітет нараховує між скитальниками 75% католиків, 20% жидів а 5% протестантів.

Компроміс в справі допущення 100,000 скитальників до Америки

Вашингтон. — Заки конґрес розійдеться на вакації, сподіваються прийняття зміненого законопроекту Стратона в справі допущення скитальників з Европи до Америки. Після свідоцтва, складеного секретарем Маршалом перед Правничою Комісією за допущення скитальників, щоб виминути тертя між Америкою й Советами, конґресмен Френк Л. Шелф вийшов з предявленням, щоб конґрес прийняв компромісовий бил, іменно, щоб згодився допустити 100,000 скитальників упродовж найближчого року, замісць 400,000 упродовж чотирьох років. Шелф твердить, що він переговорив справу з членами Комісії і вони згодилися на його пропозицію.

КОМІСІЯ ПАЛАТИ ПРИЙНЯЛА ПЛЯН ПРО ОДНАКОВУ ЗБРОЮ ВСІХ АМЕРИКАНСЬКИХ КРАЇН

Вашингтон, 17. липня. — Комісія Закордонних Відносин у палаті репрезентантів прийняла плян президента Трумана для введення однакових родів зброї у всіх державах Америки. Це відноситься головно до стандардизації зброї в південно-американських республиках. До пляну, предявленого президентом, Комісія додала різні поправки й застороги. Програма має бути втримана лише 5 літ, замісць пропонованих 10 літ, а видатки на переведення пляну мають виносити найвище $50,000,000. Подібна ухвала приготовляється в сенаті.

ДОСТОЙНИК СОВЄТСЬКОЇ ЦЕРКВИ НА АҐІТАЦІЇ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ

Ню Йорк, 17. липня. — Митрополит Григорій з Ленінграду і Новгороду, як спеціяльний представник патріярха Алексея з Москви, приїхав літаком до Ню Йорку з місією обєднати духово російсьі церкви в Америці з матірною церквою в Москві. Він переконаний, що його місія йому вдасться, хоч не вдалася попередна подібна місія архиепископа Алексея з Ярославля й Ростова. Григорія привитали при висіданні з літака на майдані Ля Ґвардія представники кількох церковних груп в Америці, як митр. Веніямін, постійний представник московського патріярха в Америці; о. Леонтій, представник архиепископа Теофіла з Шикага і архиепископ Адам Филиповський з Филаделфії, син греко-катол. священика з Підкамінця к. Рогатина, в Західній Україні, який минулого року їздив на авдієнцію до Сталіна. Патріяршого висланника стрічав теж секретар советського консулату з Ню Йорку, Леонід Федотов. Останню частину дороги перебув митр. Григорій з Стокголму, у Швеції, де він ждав довший час на американське візо.

Загроза нового большевицького „вета" в Раді Безпеки

СОВЄТСЬКИЙ СОЮЗ „НЕ МОЖЕ ПОГОДИТИСЯ" НА АМЕРИКАНСЬКУ ПРОПОЗИЦІЮ В СПРАВІ БАЛКАНСЬКОЇ КОМІСІЇ

Лейк Соксес, Н. Й., 17. липня. — Советський представник Андрей Громико повідомив сьогодні Раду Безпеки О.Д., що Советський Союз „не може погодитися" на американську пропозицію щодо створення напів перманентної комісії О.Д., завданням якої мало б бути постійне слідкування за розвитком подій на кордонах Балканських держав. Своє становище Ґромико мативував твердженням, що створення такої комісії йшло б в розріз з чартером О.Д. Проте, він не вияснив, чи під час вирішування тої справи Советський Союз задумує тільки здержатись від голосу, чи скористає зі свого великадержавного права вета і взагалі спротивиться встановленні такої комісії, без огляду на становище інших держав. Члени Ради Безпеки вважають, що заява Ґромика є рівнозначна власне з „ветом". Але навіть на випадок, якщоб Советський Союз „тільки" здержався від голосування, справа постійної Балканської комісії натрапляла б на такі трудноці і комплікації, що можливість її справного діяння взагалі виключається, що найменше на найблищий час. Вважають, що в цій справі Ґромико ще не одержав виразних доручень з Москви і тому він тільки в загальному виявив негативне становище до американської пропозиції. Ґромико з черги пробував звалювати всю вину за події на Балканах на грецький уряд, в чому йому допомагав польський представник д-р Лянге.

ВЕЛИКОДУШНІСТЬ НЕҐУСА

ЕТІОПІЯ РЕЗИҐНУЄ З ДОПОМОГИ О.Д. У ВІДБУДОВІ В КОРИСТЬ ТИХ, ЩО БІЛЬШЕ ПОТРЕБУЮТЬ

Лейк Соксес, Н. Й., 17. липня. — Етіопія повідомила сьогодні Організацію Обєднаних Держав, що вона зрезиґнує з міжнародної допомоги у відбудові в користь тих країн, які цеї допомоги більше потребують. Телеграму в цій справі до О.Д. підписав міністер закордонних справ і він твердить, що власне Етіопія належить до перших країн, які були звільнені та яка понесла відносно малі пошкодження і втрати, головно як іде в порівнанні з іншими.

ЕКОНОМІЧНА КОМІСІЯ О.Д. ДЛЯ ЕВРОПИ ДОПОВНЯТИМЕ ПЛЯН МАРШАЛА

Женева, Швайцарія, 17. липня. — Від довшого часу тут відбуває свої наради т. зв. Економічна Комісія О.Д. для Европи, завданням якої було підготовити плян міжнародної допомоги для відбудови знищених війною европейських країн. Завдання Комісії зменшено в міжчасі проголошеним „пляном Маршала" та Паризькою Конференцією Европейської Співпраці, ціллю яких і є відбудова господарства европейських країн при американській допомозі. Комісія сьогодні закінчила свій плян европейської відбудови і вона передасть його під розгляд Економічної та Соціяльної Ради О.Д. на засіданні 19. липня. Комісія хотіла б знати „де кінчиться" плян Маршала, щоб могти відповідно застосуватися. Звертається увагу, що плян Комісії обрахований на довшу мету, тоді як плян Маршала є „наглий" та має на меті негайну відбудову Европи.

ПЕРШІ РОЗБІЖНОСТІ НА КОНФЕРЕНЦІЇ ЕВРОПЕЙСЬКОЇ СПІВПРАЦІ

ФРАНЦІЯ ПРОТИВИТЬСЯ ЗАГАЛЬНІЙ ВІДБУДОВІ НІМЕЦЬКОЇ ІНДУСТРІЇ

Париж, 17. липня. — Сьогодні на засіданні т. зв. Комітету Співпраці, що його творять представники всіх 16 країн, які беруть участь в конференції, скликаній Великою Британією і Францією в справі здійснення пропозицій секретара стейту ген. Маршала щодо европейської відбудови при американській допомозі, представник Франції вперше нарушив гармонійність нарад, видвигаючи свою опозицію щодо відбудови німецької індустрії в Рурщині. Французьке становище йде в розріз з американським і британським, які вважають, що відбудова індустрії Рурщини допоможе у відбудові Европи. Франція погоджується на збільшення продукції вугілля і сільсько-господарських продуктів, натомість противиться загальному зібльшенню продукції, що могло б знову відродити німецький мілітаризм та воєнний потенціял. Насамперед мусить бути збережена безпека Европи, твердив французький представник.

СПРАВУ ЄГИПТУ ПОСТАВЛЕНО НА ПОРЯДОК НАРАД РАДИ БЕЗПЕКИ

Лейк Соксес, Н. Й., 17. липня. — Рада Безпеки О.Д. сьогодні рішила поставити на порядок своїх нарад домагання египетського уряду, щоби британські війська були повністю відкликані з египетської території та щоби Велика Британія зреклася контролі над Суданом. Польський представник домагався обговорення цеї справи негайно, рівночасно зі справою Греції, але на пропозицію Великої Британії наради в справі Єгипту визначено на 5. серпня.

НОВІ КОМУНІСТИЧНІ ПОГРОЗИ В ГРЕЦІЇ

ЗАПОВІДАЮТЬ ПОШИРЕННЯ ФРОНТУ. ПЕРША КОМУНІСТИЧНА РАДІОПЕРЕДАЧА ПОВТОРЮЄ СВОЇ ДОМАГАННЯ ТА ПОГРОЖУЄ „ВІЛЬНИМ УРЯДОМ", ЯКЩО ВОНИ НЕ БУДУТЬ ПРИЙНЯТІ

Атени, 17 липня. Більша частина з 2,000 комуністичних партизанів, які вихопились з оточення на південь від височини Кальпакі, пробиваються дальше до своїх криїівок в горах Ґраммос. Мобілізація інших партизанських відділів та ціла їх акція вказували б, що комуністи рішили опанувати провінцію Епіру і тому заповідається дальші бої. Сьогодні перший раз відізвалася комуністична радіовисильня, правдоподібно з головної кватири партизанського команданта ген. Вафтіядіса. Комуністи погрожують поширити фронт „демократичної армії" від Флоріни на югославському кордоні, аж по Адріятик, напроти Корфу. Комуністична радіовисильня заперечувала існування „пляну Ф", що був причиною недавніх арештів в Атенах, як теж участь міжнародної бригади в нападі на Грецію. В дальшому повторено ще раз комуністичні домагання, іменно: генеральної амнестії, створення коаліційного уряду з комуністами та проголошення нових виборів. Якщо ці вимоги не будуть здійснені, комуністи погрожують створенням „вільного уряду".

БОЛЬШЕВИКИ ПОГОДЖУЮТЬСЯ НА СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКУ ІНСПЕКЦІЮ НІМЕЧЧИНИ

Берлін, 17 липня. Сьогодні советські окупаційні власті цілком несподівано погодилися на інспекційну поїздку представників чотирьох окупаційних держав в сільсько-господарські німецькі терени, окуповані Советами. Союзна військова комісія виїде вже завтра окремим потягом з британської зони. Комісія, що опісля відвідає теж інші зони, має на меті приглянутися сільсько-господарським спорудам та сільському господарству взагалі. Досі большевики відтягали цю інспекцію. Їх несподівана згідливість вияснюється серіозною сільсько-господарською кризою, яка в советській зоні є не менша, як в інших, та бажання взяти участь в між-зоновій співпраці для зменшення цеї кризи .

БРИТАНСЬКЕ ВИЯСНЕННЯ ДЮНКЕРКСЬКОЇ ТРАГЕДІЇ

Лондон, 17 липня. Сьогодні тут опубліковано офіціяльне звідомлення про відомі трагічні події в місті Дюнкерк у Франції, де німці в червні 1940 розбили британський експедиційний корпус. Звідомлення написав сім років тому головнокомандуючий британськими операціями ,адмірал сер Б. Г. Рамсей, що згинув в летуській катастрофі біля Парижа в 1945 р. Британська акція була плянована з метою врятувати бодай 45,000 своїх вояків, але врятовано 330,000.

ШВЕДСЬКО-ЕСПАНСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНИЙ ДОГОВІР

Мадрид, 17 липня. (АП). — Сьогодні Швеція і Еспанія підписали тут провізоричний торговельний договір, яким передбачується однорічний товарообмін між обома країнами на суму 11,000,000 долярів. Еспанія доставлятиме Швеції овочі, хемічні і текстильні продукти, в заміну за шведське дерево та машиновий і електричний виряд.

БОЛЬШЕВИКИ ДОМАГАЮТЬСЯ НІМЕЦЬКОЇ СТАЛІ ЗІ ЗАХІДНІХ ЗОН

Берлін, 17 липня. В Контрольній Раді Союзників в Берліні большевики видвигнули домагання, щоби металугірчну індустрію Рурщини, продукційна сила якої доходить до 13,000,000 тон сталі річно, негайно включити до продукції сталі для Советів в рямках воєнного відшкодовання. Представники Америки і Британії відмовилися навіть від дискусії на цю тему, заявляючи, що про ці справи можна б говорити тільки тоді, якщоб переведено господарську злуку всіх зон Німеччини ,від чого большевики відмовилися.

БЕВИН ТВЕРДИТЬ, ЩО ЕВРОПІ НАЛЕЖИТЬСЯ АМЕРИКАНСЬКА ДОПОМОГА

Лондон, 17 липня. Британський секретар закордонних справ, промовляючи сьогодні до робітників своєї колишньої юнії транспортових і загальних робітників, твердив, що Европі належиться американська допомога, бо Европа зазнала воєнних знищень, яких заощаджено Америці.

АВСТРІЯ ВІДПОВІЛА НА СОВЄТСЬКИЙ ПРОТЕСТ

Відень, 17 липня. Австрійський уряд проголосив сьогодні свою відповідь на советську протестаційну ноту проти американько-австрійського допомогового договору. У відповіді сказано, що договір підписано на підставі факту, що австрійський уряд не має господарської контролі в окупованій советами зоні і тому американська допомога для австрійського населення є необхідна.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сити і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
Число в понеділка (з англійською Частиною):		Monday's issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

КРИТИЧНИЙ МОМЕНТ В ІСТОРІЇ АМЕРИКИ

Злучені Держави стали нині як не одинокою то головною надією і опорою демократії в Европі. Якщо цього американський нарід не зрозуміє у цілій повноті й глибині, то скоро в цілій Европі й слід пропаде по демократії й всюди заіснує тоталітаризм.

Ці завваги походять, як відомо, від секретара стейту Маршала. Так він висказався перед губернаторами різних стейтів, що радили в Солт Лейк Сиÿті, при чому підкреслив, що Злученим Державам приходиться тепер переживати ще одну велику історичну крізу, яка заважить як на внутрішньому житті Америки, так і на її становищі в світі. Губернатори зрозуміли вагу тих слів і заявились за повне попертя акції Маршала.

Цей критичний момент викликали Совєти своїм негативним відношенням до Злучених Держав та їх плянів замирення і економічної відбудови світу на тих принципах, що їх Аліянти проголошували в часі війни. З вини Совєтів нема нині одного спільного пляну ратування Европи від нужди, ні нема одного пляну світового замирення. Нема ні одної Европи, ні одного світу. Така є дійсність, сумна і важка. Тут уже не поможе ніяка ізоляція Америки, коли б знайшовся ще хтось з американців, що пригадав би собі цей старий лік. Тут треба діяти і то зараз, пляново та на довгу мету. Це є те, на що звертає увагу секретар Маршал.

Американцям треба теж памятати, що це Америка допомогла Совєтам зрости в таку силу. Воєнні обставини та совєтська пропаганда довели до цього, що американці бачили тільки те нещастя, що походило від Гітлера і не вірили, що в Сталіна є теж свої агресивні пляни та що совєтський тоталітарний режім такий самий як і націстський. Теж американський уряд не поробив завчасу заходів, щоб обезпечети Европу, світ і і саму Америку перед кремлівською небезпекою. Вашинґтон раз-у-раз уступав Москві, а навіть голосив, що співпраця з Росією не тільки пожадана, але запевнена. Тимчасом Кремль ломав заключені зі Злученими Державами та Британією умови й господарив в Европі по свойому, загарбуючи різні країни та наставляючи там свої уряди і заводячи свої режіми. Підховані в Москві для різних країн яничари, враз з створеними в тих країнах пятими колонами, улегшували ці підбої та перевороти. Словом ішло все в такому самому порядку, як це було за Гітлера, а різниця була хіба в тому, що Сталін робив це куди зручніше ніж Гітлер. Тому, що проти цих його вчинків не було в Америці такого обурення, яке було в подібних випадках проти Гітлера, приходиться тепер за це платити. Щойно тепер зачинають американці прозрівати і вже добачують для своєї країни таку велику небезпеку з боку Кремля, якої не було навіть тоді, коли Гітлер був на висоті своєї сили.

Як розвинуться дальші події, годі передбачити, але що Америка вже зрозуміла загрозу з боку Росії в цілій повноті, це наглядне.

Конгрес як забороло свободи

Серед майже безупинного конфлікту між президентом і конгресом даються чути голоси за потребу зміни деяких конституційних постанов, щоб ясніше опреділити права влад: виконної й законодатної. Ці голоси не є спеціяльною новістю, бо вони підносяться майже все, коли приходить до зудару між президентом і конгресом. Одначе в теперішньому часі вони набирають особливішого значення тому, що у нутрі краю назріли нові масові сили, тобто до рішального голосу приходять робітничі юнії. Крім цього загранична політика Америки вимагає спеціяльної гнучкости і швидкого вирішування справ. Дехто навіть згадує, що для правління Америкою під теперішні часи дотеперішня форма правління вже не відповідає потребам держави. Те, що колись було добре для 13 стейтів, не відповідало потребам 48 стейтів і тому вже переведено деякі поправки до первісної конституції. Подібно теж мається справа тепер, коли Америка стала провідною державою в світі і коли до адміністрації світових справ з Америки треба більшої справности й гнучкости. Мабуть оці мотиви бувають рішальні в опінії деяких провідних осіб і письменників, коли вони під час спору між конгресом і президентом стоять в засаді за рішення президента. Вони кажуть, що президент має повний перегляд потреб Америки під теперішню пору і тому знає більше, ніж знає конгрес.

Без огляду на це, як в майбутності буде вирішений спір оцих двох ділянок американського правління і чи та які великі будуть пороблені зміни в американській конституції, треба мати на тямці засадничу справу, тобто ролю конгресу серед змінених відносин.

Саме тепер, під час спору над правом президентського вета, підносяться голоси, що президентові не прислугує ухвалювати закони, а з окрема не є його ділянкою рішати про накладання нових тягарів та рішати про висоту податків. Історія европейського парляментаризму вказує, що саме право давати дозвіл накладати податки створило оце тіло, що тепер загально називається парляментом, а в Америці конгресом. Отже, коли американський конгрес веде таку постійну боротьбу проти президента за його вета проти ухвалених законопроєктів, то цей конгрес пригадує кому слід, що він сповняє свій головний обовязок. Всякі закиди, наче б між конгресменами не було людей з відповідним талантом, чи про те, що конгрес не має потрібного знання справ, мусять уступити перед засадою, що конгрес на підставі конституції і традиції є тілом законодатним і цього права ніхто не має йому відбирати ані обмежувати. Коли йде про справність, то це інше діло. Над такими закидами треба призадуматися і поправити те, що є перестаріле на теперішні часи. На ділі теперішній, 80 конгрес Злучених Держав, вже радить на підставі поправленого закону про свою організацію, а це вказує, що й дальша поправка є можлива.

Крім права накладати нові податки, з існуванням парляменту лучиться історія боротьби за народню репрезентацію. Хоч який справедливий та прихильний народові був би найвищий екзекутивний урядник держави, то він не всилі знати, що потрібно кожній околиці, чи поодиноким громадам. Про це можуть рішати люди, які живуть в цій чи тій околиці, або займаються цими чи такими ділами. Тому саме члени конгресу так пильно прислухуються до бажань своїх виборців і тому втримують з ними безупинний контакт. Теж засада народньої репрезентації може бути здійснювана, коли загал пильно слідить за тим, що діється в парляменті й дбає, щоб парлямент був вислововм цього, що називається волею народу. Коли б парлямент заступав лише інтереси деяких станів та професій, то не був би народнім, демократичним заступництвом, а був би хіба заступництвом так званих „корпорацій", щось, що є подібне до цього, що був впровадив Мусоліні в Італії. Демократична Америка мусить продовжувати засаду народнього представництва, тому в цьому представництві має бути місце для фармера, робітника, учителя, лікаря, банкира, економіста, філософа і т. п.

Та найважнішою традицією парляменту є береження свободи. Навіть в історії Америки були змагання з боку президентів, щоб „наховстати" конгрес і зробити його послушним виразником волі одної людини. Людська природа вже є така, що людина змагає до поширення своєї влади над іншими. Президенти теж люди і їм імпонує влада над конгресом, а далі і над загалом населення, як це вказує особа передостаннього президента, Фреклина Д. Рузвелта. Він довів до цього, що деякі конгресмени боялися виступити проти нього.

Часи Рузвелта минулися, парлямент дістав наново повне право в свої руки. Здавалося, що Демократична Партія вдержиться при владі в безконечність саме завдяки силі Рузвелта. Показується, що при першій нагоді серед американського населення відродилося змагання до незалежности й тому при останніх конгресових виборах вибрано опозиційну республиканську більшість. Коли ця республиканська більшість переводить нові закони на підставі мандату від народу, треба з цею більшістю рахуватися. Вона репрезентує цілість народу і має обовязок йти за голосом народньої більшости, а з другого боку за голосом сумління. Коли хтось хоче мститися на членах конгресу за їх свобідне право голосу при однім, чи другім законі, такий хоче довести до обмеження свободи слова членів конгресу, а з цим і до поневолення цього тіла, яке від самого початку існування американської незалежности зберігає традицію боротьби за повну свободу одиниці й народу. Коли серед теперішніх відносин появляються змагання обмежити силу конгресу, то це змагання є рівнозначне із змаганням до обмеження свободи всього населення Злучених Держав. Висновок ясний. Боротьба за свободу конгресу це боротьба за основне право людини й загалу.

В. П-й.

ХТО ВОНИ?

Справжне обличчя сучасної української еміграції.

(Надіслане до „Свободи").

2) (Докінчення).

Моральний стан української еміграції.

Զваживши з одного боку неймовірні переживання в недавньому минулому, злидні сучасного життя та відносну молодість переважаючої кількости еміґрантів, яких молодими хлопцями і дівчатами було рано відірвано від рідних родин, рідного краю та вивезено на чужину, де в умовах важкої праці й принизливого ставлення з боку „Іберменшів" вони були позбавлені основних чинників виховання: церкви, родини й школи, з другого слід визнати, що назагал моральний стан нашої еміграції є ліпший ніж можна було сподіватися. В наших українських таборах майже ніколи не почуєте образливих лайливих слів, к р и м інальники трапляються, але відсоток їх серед українців значно нижчий ніж серед еміґрантів інших націй, і назагал не перевищує % злочинности серед місцевого населення. Австрійські часописи частіше згадують про українців в рубриці „Культура і мистецтво" ніж в рубриці „Кримінальна хроніка". Кримінальні порушення переважно дрібязкового характеру, поступово, але постійно мають тенденцію знижуватися.

Наведене стверджується висловом Головної Кватири 3. Американської Армії" — ...Злочини зроблені ДП (мова про загал ДП) кількісно перевищують злочини, вчинені німцями. Але більшість з них це незначні крадіжки і невеликі вчинки „чорної біржі".

Тяжкі злочини роблять переважно не Д. П. При ідентифікації злочинців, що видавали себе за ДП, виявилося що половина їх були німці. Щоправда, злочини вчинені ДП є чисельні, зате незначні і тому вони не загрожують громадській безпеці. Крім того, спостерігається стале зменшення злочинности".

З вислову польського судового офіцира, який характеризує умови побуту втікачів: „...перебування в таборах неприємне, їжа одноманітна, а постачання одягом жалюгідне. ДП не можуть купувати собі дрібних речей, як от, щіточку, гребінець, голки, через те, що вони не одержують ніяких грошей. І далі: „... більшість з ДП мусіла під час війни в тяжких умовах працювати на Німеччину. Вони не можуть зрозуміти, чому за це і за поведінку німців у Польщі (і на Україні, додамо від себе) вони мають тепер тримати себе бездогачно. ДП мають тепер меньші права ніж німці.."

Щодо участи в праці, як проте свідчать офіціозні австрійські повідомлення — переважна скількість українців працює. Але єдиними, приступними для них галузями праці є найважчі, н а й ч о р ніші роди праці. Можна сміливо сказати, що в переважаючій кількости фірм, де робота є найважча (розбирання зруйнованих споруд, лаґодження шляхів, будівельні роботи, лісорубні і т. п. працюють майже виключно „Авслендери" (так тут прозивають чужинців) і насамперед українці. Хоч і австрійці і „авслендери" мають офіційно однакову платню, однакові харчові приділи, але в їхньому становищу ніяк не можна провести повної тотожности.

Австрієць у себе вдома, має запаси одягу, часто сяку-таку худобину (бодай кіз), дріб, до того ж має звичайно кревняків або друзів серед баверів (селян). Багато з них мають кревних за океаном, які надсилають їм пакунки з одягом і поживою.

Всього цього позбавлений наш скиталець-українець. Живе він в основній своїй масі в бараках, часто по кілька родин в одній кімнатці. По важкій праці немає належного відпочинку, нерідко температура в цих бараках дуже низька; завжди голодний, бо з харчування ті, що замешкують в таборах отримують лише раз на день трохи так званої „зупи"; безправний, бо без спеціяльного приміром дозволу (а спробуйте отримати цей дозвіл) він має право вільного пересування лише в межах 10 кілометрів, також обмежений в інших правах, на так званих приватних мешканнях, що являють собою ті самі бараки, або будинки, в котрих бояться мешкати австрійці. Отримує лише свою харчову пайку і з того мусить жити сам з родиною.

Звичайно за таких умовин, частина втікачів (але далеко не всі!) вдаються до „гандлю". Такий „гандель" має звичайно дрібязковий характер і до того випадковий. Купить-продасть який там десяток цигарет чи плитку чоколяди, оце в цьому здебільшого й весь „гандель" (як це підверджує саме командування 3. Американської Армії).

Не зрівняти його з скандалезними хроніками австрійських гандлярів, де мова про десятки тисяч метрів мануфактури або десятки тон вкрадених і проданих на чорному ринкові продуктів.

Толеранція.

Однією з історичних прикмет сучасної української еміграції є толерантне ставлення до еміґрантів інших народностей та цілковите розуміння потреби навязування дружніх взаємовідносин з ними. Значна частина українців, що перебувають в мішаних польсько-українських таборах, намагаються підтримувати коректні взаємини з поляками. Як що в перший період по закінченні війни бували деякі непорозуміння (і то не з вини українців), то в сучасному, бодай в сучасному, бодай в тій області, де замешкує автор (з інших областей відомостей немаю) обидві сторони прийшли до взаємного розуміння становища.

В тих випадках, коли до українських таборів потрапляють навіть в більш-менш помітній масі росіяни, українці приймають і поводяться з ними згідно з стародавньою традицією то... Найгірше стоїть справа з старими еміґрантами - росіянами, які по відношені до українців часто займають непримиренно-самодержавницьке становище і навіть намагаються всілякими способами розколоти їх шляхом підбурювання підніпрянців проти галичан. К чести перших треба сказати, що вони не піддаються в своїй основній масі на провокації білих еміґрантів.

З іншими національними групами українці навязують звязки насамперед культурні (взаємне відвідування таборів театральними к о л е к т ивами, хорами, запрошування на національні свята, товариські змагання з фізкультури і т. п.)

Хто ж вони і чому не хочуть вертати?

Вже з самої характеристики соціяльного складу сучасної української еміґрантської спільноти виникає сумнів в правдивости тверджень, що мовляв,

(Докінчення на 3 стор.).

Ол. Луговий. Права застережені.

Дажбожі Внуки

I. НА ЧУЖИНІ МІЖ СВОЇМИ

77)

— Не дуєшся! — Передразнила. — Ти думаєш вона дується на тебе, а Наталка думає, що ти дуєшся на неї. Та обоє й справді ходите понадувавшися... Ти не скажеш, що вона тобі подобається?

Застуканий зненацька Микола почервонів, викручувався.

— Подобається, чи ні, я їй не пара!

— Не пара! — визвірилася господиня. — Дурні ви ще обоє, от що!... Чому не пара?...

— Вона заможна супроти мене... Ви собі жартуєте!

— Набери но хлопче відваги. Подобається — спитай, чи піде за тебе.

Робітнк зніяковів, надумувався. Мовчки пройшли добру чверть милі. Він нарешті озвався:

— Я вже не раз хотів спитати. Та вона гордує мною.

— Їй також здається, що ти гордуєш нею... Мені, старій, не треба вас учити. Одно тобі скажу щиро: кращого чоловіка для дочки я не бажала би... Соромився б! Мужчина дівчини боїться?... Як би й відмовила, ну то що? Корона злетить з голови?...

— Та я... Господи! — зрадів і разом засоромився Микола. Не знав, що з того всього робити, поцілував будучій тещі руку. Потім сумнівно, заговорив, начеб думав на голос: — Страшнувато якось!... В житті всяко буває!... Часом в суперечці скажете колись, що я бідак!

— Так відпечеш, нащо бідака брала за чоловіка. Такого не станеться, не бійся!... Ось, працюєш уже більше місяця, чи я тебе хоч скартала коли?... А прийдеться посперечатися, то й перепросимося. Я не така сварлива, як тобі видається...

— Часом з Наталкою вийде непорозуміння! — Микола ще не піддавався.

— Наталка за тобою в огонь і воду скочить!... Плаче не раз, чого ти до неї став таким непривітним. Ти, дурнику! — сварила. — От, зайдемо, потіш дівчину, спитай, чи піде за тебе? Тоді переконаєшся...

Увійшовши до хати, мати дочці весело підморгнула. Дочка втішно зачервонілася. На неї глядячи — почервонів Микола. Обідали мовчки, гейби по великій сварці. По обіді господиня знов пішла в обхід, подивитися на пасовищі худобу. Молоді розуміли — мати дає їм нагоду зговоритися на самоті. Обоє червоніли собі на здоровля. Наталка вешталася по хаті, ставала все так, щоб Микола не міг бачити паленіючого її обличча. Він курив, набирався відваги, і ніяк не міг зворушити з місця язик. В думках лаяв себе за боягузтво. Зненацька, подивившися на зеркало — впав на помисл. Охриплим голсом, затинаючися — видавив з себе:

— Наталко?

— Чого? — півшепотом озвалася. Соромилася й ніби боялася, Розуміла, що надходить оте важне, велике, що вирішить життя обох.

— Ти знаєш?... Про що я говорив... з твоєю матірю?...

— Не знаю! — дівчина паленіла ще більше. Готова була втікти. Якось Микола насмілився, взяв її за руку, — вперше від часу, коли почали дутися, — поволі підвів до зеркала. Несміливість заникала.

— Я надумав одружитися! Знаєш з якою дівчиною?

— Не знаю! — вишептала, слухняно йдучи за ним.

— А ось, з тою, — показав, — що на тебе з люстра дивиться!... Чи думаєш, піде вона за мене? Я ж бідака, наймит!...

— Душа в тебе, Миколо, не наймитівська! Можеш стати господарем, коли схочеш! — Наталка відказала виминаючо. Обоє говорили ніби про третю неприсутню особу.

— Чи ж піде вона за мене?

— Говори з її мамою! Як мати скаже!

— А сама вона не хотіла б йти за мене? — Микола тратив свою рішучість, не наважувався говорити ясніше.

— Піде! — Наталка потвердила. — На князя чи міліонера не ждатиме!

— Господи! — Микола викрикнув. — Я тебе ну... На руках носив би!...

— Навкучиться! Я не маленька!... І робота не стоятиме... Хочеш, зараз на руки можеш взяти, святкуючи! — жартувала спаленіла. — Вже тобі не першина, ніс раз мене!...

Він підхопив дівчину на руки, втішно обкрутився довкола. Далі посадив собі на коліна, поцілував. І ще, не довіряючи сам собі, перепитував:

— Любиш мене, хоч трошки?

Засоромлена дівчина обвилася руками довкола його шиї, притулилася до його обличча своїм, його цілуючи вишептала йому просто в губи:

— Не любила б — не сиділа б на твоїх колінах, не далася б поцілувати! З тобою, мій голубе, я й на край світа піду!

Мати захопила молодят весело усміхнених. Очи обох світилися втіхою. Державалися за руки, щось потиху заговорили, дивилися одно одному у вічі. Засоромилися матери, пустили руки.

— Що, дурники, переконалися? — мати їх насварила. — Одно плаче, а друге боїться, а ще хлопець! Годі вам собі придивлятися! Поцілуйтеся, що там!...

— Е, мамо! — Микола вперше Боровичку так назвав. — Чи ви думаєте, ми аж на ваш дозвіл ждали?

— Дивися на них!... Бач, як осміліли? — Мати гейби розсердилася. — Ваше весілля аж перед Пилипівкою! — З місця вирішила. — Нехай хоч пів року промине від смерти батька.

(Дальше буде).

Один світ або ніякого

Коли в серпні 1945 року дим з атомових бомб покрив Гірошиму та Нагасаки, перед людством повстало питання надзвичайної ваги — контроля тої елементарної сили, щойно тоді випущеної. Бо те, що сталося з тими двома японськими містами, вказує, до чого доведе постійна ворожнеча поміж народами й державами — до знищення не тільки міст, але й самої цивілізації. Тому представники великих та малих держав признали потребу світової контролі атомової енергії. Вони вважали, що така контроля можлива через створену тоді організацію Обєднаних Держав. Коли на почату 1946 року вперше відбулися Загальні Збори Обєднаних Держав, делегати одноголосно прийняли резолюцію про створення Комісії Атомової Енергії. Рішено було, що Комісія буде складатися з представників кожної держави, що входить до Ради Безпеки, та Канади, коли вона сама ще не була членом Ради; що має бути відповідальною перед Радою Безпеки та має „діяти з найбільшим поспіхом, аби виробити певні пропозиції... для контролі атомової енергії... для усунення атомової енергії як знаряддя державного зброєння".

Комісія Атомової Енергії вперше зійшлася 14. червня 1946 року. Майже негайно почали виникати небувалі доти питання політичні та технічні, що заслонювали собою головну справу: Чи убде один світ для всіх народів, чи ніякого ні для кого? Тому Комісія замісць „поспішати" зайшла в тупий кут. Сталося це з причин основних розходжень поміж пропозиціями Злучених Держав відносно міжнародної контролі нової сили та пропозиціями Советського Союзу. Як відомо, пропозиції Злучених Держав подав Бернард М. Барук (який був заступником цеї країни в Комісії перед Вореном Дж. Остином). Пізніще ці пропозиції стали основою Першої Доповіді Комісії, що була ухвалена 30-го грудня минулого року десятьма членами — Советський Союз та Польща не голосували.

В однім є погодження поміж пропозиціями Злучених Держав, які увійшли до Першої Доповіді, та пропозиціями Советського Союзу. Советський Союз погодився, що запропонований міжнародний контрольний уряд матиме право інспекції (хоч те право має бути уважно обмеженим), та що подібну інспекцію не повинно стримувати ніяке вето (хоч тут також Советський Союз зробив певні застереження).

Головні різниці поміж американським пляном, що увійшов в Першу Доповідь, та пропозиціями Советського Союзу є такі:

1. В доповіді пропонується заборонити виробництво атомових бомб та знищити або віддати вже існуючі атомові бомби щойно після того, як буде встановлений міжнародний контрольний уряд. Советський Союз пропонує насамперед заборонити атомову зброю, а тоді встановляти міжнародну контролю.

2. Згідно з доповіддю, міжнародний контрольний уряд повинен мати всю потрібну владу, аби виконати призначене йому завдання догляду, включаючи — принципово — догляд над операціями „небезпечних" стадій виробництва атомової енергії. Советський Союз відкидає таку широку владу, як загрозу незалежності всіх держав — страх, що його інші країни також, кажуть, поділяють.

3. В доповіді говориться про те, аби заборонити великим державам накладати вето на пропоновану кару на ту державу, що порушить контролю. Советський Союз є за затримання вета. Дехто вважає, що питання вета не має великого практичного значення, оскільки виявлення поважного порушення неминуче привело би до війни та розкладу Обєднаних Держав.

Згадані вище точки погодження та розходження виявилися головно на засіданнях Комісії Атомової Енергії та в дискусіях над Доповіддю в Раді Безпеки, яка є відповідальною за працю в справі контролі атомової енергії. Розходження виявилися настільки важними, що минулого березня Рада Безпеки повернула цілу справу назад до Комісії, доручивши продовжувати дослідження та виготовити Другу Доповідь до наступних Загальних Зборів Обєднаних Держав, що мають відбутися у вересні. 11. червня, після трьох-місячних засідань за закритими дверима, А. Громико подав конкретний плян контролі, на який погодився би Советський Союз. Хоч цей плян здається змінює одне чи два з попередних советських заперечень щодо доповіді Комісії, принятої більшістю, проте головні розходження залишилися без змін.

Старання вирівняти розходження почалися знова, але без великої надії дійти до згоди ще до Загальних Зборів. Тимчасом іде далі змагання виробити більше атомової енергії — Злучені Держави покищо на чолі. А ворожнеча, яка ділить народи різних країн, різних рас, релігій віщує атомову катастрофу. Від Обєднаних Держав та їх Комісії Атомової Енергії залежить будучність цивілізації, яку людство старається врятувати.

Загальна Рада — ФЛІС.

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

„ПРОБЛЕМ СХІДНЬОЇ ЕВРОПИ НЕ МОЖНА РОЗУМІТИ БЕЗ ЗНАННЯ ЦЕЇ ГЕРОЇЧНОЇ КРАЇНИ".

Рецензія на книжку К. Манінга.

У видаваній Пресою Бродмана книжковому бюлетені „Бук Ток" за липень 1947 поміщено м. і. рецензію на видану недавно стараннями Українського Народного Союзу у видавництві „Филосо ф и к а л Лайбрері" книжку професора Колумбійського університету, Кларенса А. Манінга, „Ди Сторі оф ди Юкрейн". В рецензії м. і. пишеться: Про Україну знається сьогодні, можливо, менше, ніж про будь який інший важливий нарід в світі. Професор східньо-европейських мов на Колумбійському університеті написав трагічну історію цего великого народу для пересічного читача. Понад тисячу років тому, коли в світі домінувало імперіяльне місто Константинопіль, чудова цивілізація виростала навколо Києва, що його протягом двох століть респектовано в цілій Европі. Київ став великою і прогресивною державою, з якою шукали союзу і споріднення Великі Князі, королі та імператори Заходу. Опісля прийшло заломання та століття постійної боротьби, аж в 1945 році Українську Советську Соціялістичну Республіку прийнято в члени Організації Обєднаних Держав.

Ця книжка занімається долею цего свободолюбного народу протягом довгої боротьби за життя та дає ясний погляд про майбутнє України. Без знання цеї героїчної країни ніхто не може розуміти проблем Східньої Европи — твердиться на закінчення в рецензії.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

СПОГАД СТАРОГО ЛЕМКА.

Вертаючи з Ню Йорку задумав я по дорозі відвідати свого краяна, такого як і я старого лемка, що прибув до Америки в 1887 році, тому 60 років. Отже зійшлися два старі й сиві діди і стали собі розмовляти. Як звичайно, спершу про родину, про діти, що покінчили високі школи, та різні каледжі та розбрились по широкій Америці й кожне жие по свойому. Згадали за давні часи та порівнювали їх з теперішніми. Які великі зміни! Просто новий світ. А як дуже поступило наше українське життя! Нові емігранти, що тепер приїзджають навіть зрозуміти не можуть, в яких обставинах ми тоді жили і з яким трудом закладали перші церкви і братства, кладучи тим підвалини під наше церковне і народне життя. Перші наші емігранти походили з Лемківщини, головно з повітів Грибівського та Горлицького. Всі ми були звичайні люди, робітники, що жили з праці рук, але це були часи президента Клівленда, тяжкі, хай Господь милує. Було страшне безробіття, а наш чоловік, як приїзджав до Америки, то хотів зараз іти до роботи, таки зараз на другий день, бо хотів якнайскорше заробити яку сотню чи дві долярів і вертати до свого рідного села. Теж не мав центів на життя, бо от я сам привіз з собою цього 75 американських центів. Трапився добрий полисмен і завів мене до одного з лемків, що вже тут був. Пішли ми з ним купити робітниче убрання (овергози) за 25 центів, а сорочку за 25. Осталося на маєтку 25 центів...

Дістав роботу і „пікував шлейт" (збирав черепицю) за $3 на тиждень. В старому краю мені розповідали, що в Америці ковбасами плоти городять, але як я приїхав сюди, то за чотири роки навіть ґросерні чи бучерні не бачив...

Ніхто тепер не повірить, як нам тоді жилося, тому навіть не хочеться розповідати чи писати про те. Треба було терпіти і працювати, ідучи кожного дня сім миль пішки до роботи. Автомобілів і стріткар, щоб підвезли, тоді не було, а навіть якби і були, то не було б чим заплатити за перевіз, бож це не так як тепер, що то заробляють по 40 чи навіть по 50 долярів тижнево. Згадали ми, старі діди, за наших давніх знакомих, піонірів українського життя в Америці, що спочивають на цвинтарі в Шамокіні та по цілій майнерській Пенсилвенії. Згадали і за деякі могили тих, що тут загинули в часі різних копальняних катастроф, оставивши в старому краю жінку вдовою, а діти сиротами. Позападались ті могили, а по деяких і слід пропав. Не було кому доглянути і нема таких, щоб за них памятали. Тому хіба тільки чорний ворон перелетить понад їх гробами і закряче. Та таке буває і з деякими могилами тих, що вже тут залишили слід по собі, маючи тут жінку і діти...

Дамян Мерена.

ЩОБ СПОВНИТИ ЯКСЛІД ОБОВЯЗКИ ЧЛЕНА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ТО НЕ ВИСТАРЧИТЬ НАЛЕЖАТИ САМОМУ ДО СОЮЗУ. БО ДО ЧЛЕНСЬКИХ ОБОВЯЗКІВ СВІДОМОГО ЧЛЕНА НАЛЕЖИТЬ ТАКОЖ ОБОВЯЗОК ЗАПИСАТИ ДО СОЮЗУ ЦІЛУ СВОЮ РОДИНУ, СВОЇХ ПРИЯТЕЛІВ ТА БЛИЗЬКИХ ЗНАЙОМИХ.

„ФОРТ ОФ ДЖУЛАЙ" в ТОКІО.—Ця картина знята в часі військової паради, відбутої в столиці Японії з нагоди Американського Дня Незалежності. Бачимо команданта Восьмої Американської Армії, ген. Роберта Л. Аухельберґа (зліва) та аліянтського начального команданта, ген. Доґлеса МекАртура, як відсалютовують частинам, що перед ними парадують.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

РАЧЕСТЕР, Н. Й.

Місцевий організатор У. Н. Союзу.

Дня 12. липня відбулись організаційні збори всіх місцевих Союзових відділів. На збори прибули не тільки урядники всіх відділів, яких є вісім в Рачестер, але теж і значне число членів.

Головний секретар Д. Галичин представив ціль зборів, зазначуючи, що збори скликано для підготовки праці, яку треба тепер повести в звязку з кампанією за досягнення числа 50 тисяч членів. Бо як це вже було проголошено в протоколі з нарад річного засідання головного уряду, то найважнішим завданням нашої організації на найближчу будучину є праця над здобуттям такого числа нових членів, щоб Союз, що начисляє тепер 47 тисяч членів, досягнув конечно 50 тисяч. Щоб здобути потрібне число нових членів, то кожний відділ, говорив секретар, мусить придбати відповідне число нових членів. У такий спосіб, місцеві відділи в Рачестер матимуть зорганізувати 120 членів до кінця року. Цей обовязок вони виконають тимбільше, бо місто Рачестер матиме тепер місцевого організатора, яким є секретар молодечого відділу, п. Карло Ґерула, що в своїх листах до головної канцелярії виявив охоту і бажання працювати над організуванням нових членів.

У дискусії, яка вивязалась по промові головного секретаря, всі приявні урядники місцевих відділів висказали своє вдоволення з цього приводу, що вони матимуть тепер свого організатора, що походить з родженої тут молоді. Всі урядники виявили теж якнайбільшу охоту тісно співпрацювати з молодим організатором, так, щоб у скорому часі здобути для Союзу 120 нових членів, і в такий спосіб поставити Союзові відділи в Рачестер на першому місці в виконанні призначеної квоти.

Р. Дмитрів, предс. зборів.
К. Ґерула, секр. зборів.

АДРЕСИ УКРАЇНСЬКИХ ДОПОМОГОВИХ КОМІТЕТІВ В АМЕРИЦІ І В ЕВРОПІ

Злучені Держави Америки: UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, Inc., P. O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa.

Бельгія: Comite Ukrainien de Secours en Belgique, 23, rue de Industrie, Bruxelles, Belgium.

Англія: 1) Central Ukrainian Relief Bureau, 218 Sussex Gardens, Paddington, London W. 2, England. 2) Ukrainian Relief Committee in Great Britain, 188 Cheetham Hill Road, Manchester 8, England.

Італія: Comitato Ucraino d'Assistenza ai profughi Ucraini in Italia, Passeggiata del Gianicolo 7, Roma, Italia.

Канада: Ukrainian Canadian Relief Fund, P. O. Box 2136, Winnipeg, Man., Canada.

Арґентина: Comite Ucranio de ayuda a las victimas de guerra, Calle Victoria 676, Buenos Aires, Argentine.

Бразилія: Comite Ucraino de Auxilio as Victimas da Guerra, Rua Martim Afonso No. 381, Curitiba, Parana, Brazil.

ЗАГАЛЬНІ ОРГАНІЗАЦІЇ:
UKRAINIAN CONGRESS COMMITTEE OF AMERICA
P. O. Box 721, Church St. Annex, New York 8, N. Y., U. S. A.
UKRAINIAN CANADIAN COMMITTEE
711 McIntyre Building, Winnipeg, Man., Canada.

Адреса організації „КЕР" — CARE — яка висилає на замовлення харчові пакунки, так звані „десять в одному" ($10 за пакунок) є слідуюча:
CARE
50 Broad Street, New York, N. Y.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. С.

ХТО ВОНИ?

(Докінчення зі стор. 2-гої)

більшість зних (а дехто твердить з піною у рота, що і всі), є воєнні злочинці, колябораціоністи, квіслінги. Таке твердження можна пояснити лише тенденційним наставленням певних кіл. Досить лише поглянути на цю спільноту, що складається в основній своїй масі з молодих хлопців і дівчат, переважно робітничого і селянського походження, щоб відкинути ці твердження, як смішні і безглузді. Основна маса їх були примусово вивезені для робіт в Австрії і Німеччині, частина добровільно виїхала зі своїх теренів при наближенні фронту, хоч вся їх „співпраця" з німцями полягала в тім, що вони робили те саме, що робили їхні діди, батьки й прадіди — тобто орали, сіяли, косили. Як в Австрії, так і Німеччині довелося їм скоштувати повноту лиха. Про наші переживання в гітлерівській Німеччині можна написати цілі бібліотеки книг.

Значна кількість українців побувала за гітлерівського режиму в вконцентраційних таборах, вязницях, карних таборах, (довелося і автору цих рядків коштувати концентраку), нарешті багато з них зі зброєю в руках боролися проти фашистівських насильників. І тепер, коли вільнолюбні народи добилися перемоги, мерзотники кричать, що ці нещасні люди є фашисти.

Ці змучені тілом і душею нещасні вигнаці, що не мають ні хати ні забезпеченого шматка хліба, ні певного завтра, зараз бажають лише одного — спокійної праці, праці котра далаб змогу їм чесно заробити шматок хліба. Але поза тим, це є вірні сини своєї землі, котрі во імя свого народу воліють страждати на чужині, ніж іти на компроміси зі своєю власною совістю.

І нарешті:

Чому вони не вертають додому?

Відповідь на це питання коротка й ясна: Не хочуть, бо мають вже доволі сумного досвіду. Підніпрянці пережили вже достатньо за 30 років цього життя „на родіне", вихідці з Західних земель в достатній мірі познайомилися з цими „прелестями" за два роки окупації.

Отже воліють жити, замерзати в бараках, голодувати — але вертати не хочуть. І ніяка сила їх додому примусово не поверне.

На підтвердження знову посилаюся на висловлення команди 3. Американської Армії: — „Причини неповернення ДП додому: відсутність симпатії до сучасної політичної системи на їх батьківщині і страх перед тамтешніми умовинами життя. Переслідувані, що мусіли на батьківщині страждати, бажають виїхати до Америки, щоб там почати нове життя".

Резюмуючи все вище наведене, можемо констатувати:

1. Сучасна українська еміграція являє в своїй масі цінний для кожної країни людський континент, цінний як за соціяльним і зростовим складом, так і своєю життєвою загартованістю. Ці люди з глибокою подякою поставляться до тої країни, яка дасть їм притулок, будуть для неї вірними громадянами, що в хвилину небезпеки для їхньої нової батьківщини станують на захист її як один.

2. Не дивлячись на дуже важке своє становище в сучасному, наша нова українська еміграція проявила подиву гідний потяг до організації свого громадського життя, дбайливо зберігає свою культуру, свої віковічні традиції, свою глибоку відданість своїй батьківщині.

3. Тим самим вони заслужили на якнайбільші симпатії своїх заокеанських братів, на яких їх обездолені покладають всі свої надії і з глибокою вдячністю сприймають кожну акцію, як допомогового характеру, так і спрямовану на захист їх.

А тим, хто з любими своїми нападками намагається заплямувати, зганьбити ліпших синів свого народу, ми запитаємо натякуючи на недавні відомі нам всі події: — „Каін, де брат твій Авель".

Примітка: — Автор свідомо оминає питання про партійні угруповання, оскільки це питання вже достатньо висвітлювалось в заокеанській пресі.

Крім того, як в області побуту автора, так, як про це свідчить останній звіт УЦДК на Австрію і на терені Австрії це питання неактуального характеру.

(Кінець).

ЯКЩО БАЖАЄТЕ ДІСТАТИ ТАКЕ ОБЕЗПЕЧЕННЯ, ЯКЕ БУЛОБ ПЕВНЕ ТА МОДЕРНЕ, А ЗА ЯКЕ ТРЕБА ПЛАТИТИ НИЗЬКУ ОПЛАТУ, ТО ОБЕЗПЕЧІСТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ СОЮЗІ.

Жидівський боротьбіст у Ню Йорку

Серед змагань до приборкання полестинських жидівських боротьбістів збоку британської влади і спроб Спеціяльної Комісії для Палестини, наставленої Обєднаними Державами для прослідження причин жидівської безпощадної боротьби, приїхав до Америки представник жидівських повстанців з групи Штерна, якого називають „Гілель". У неділю, 13. липня „Гілель" розмовляв невидимо з репортерами американських та британських газет у готелі Ст. Мориц у Ню Йорку. Його самого репортери не бачили, бо він перебував за заслоною, але за його тотожність ручив рабін Борух Корф. Гілель давав відповіді зпоза заслони. Така поведінка, як твердив рабін Корф, є зовсім оправдана з огляду на британських шпигів.

Гілель сказав, що він є на службі британського уряду під іншим імям і що на його голову назначена ціна. Не зважаючи на це, Гілель є заступником команданта підпольної жидівської армії, відомої під іменем Штерна, і в цьому характері він перебуває в Америці. Йому дає захист Комітет Політичної Акції для Палестини під проводом згаданого рабіна Корфа. Під час розмови з кореспондентами був приявний агент Федерального Бюра Інвестигацій. Кореспонденти ставили Гілельові запити, він діставав їх в жидівськім перекладі і негайно відповідав. Питання й відповіди були негайно списані і вони мають бути вислані до Палестини тайною радієвою висильнею.

Гілель твердив, що його група не йде разом з Жидівським Комітетом Національного Визволення, ані з поміркованою жидівською підпольною зрмією під назвою Гагана. Він твердить, що його група замордувала британського міністра-резидента Середнього Сходу, лорда Мойна, за те, що він був причиною смерти 900 жидівських імігрантів. Ця група, казав він, є теж відповідальна за знищення британського военного виряду й фортів. Як ціль свого прибуття до Америки подав Гілель зібрання десять-мільйонового фонду на медичну допомогу Палестині.

ДЖІН ТОНІ — ПЕРЕМОЖЦЕМ.—Славний кулачний борець, Джін Тоні, що по перемозі над Демпсієм одружився з багатою американкою з „вищого товариства" і покинув кулачну боротьбу та зачав віддаватись студіям, пробує час від часу спорту, але іншого від цього, що приніс йому колись славу, гроші й жінку. Бачимо його на цій картині, як зловив великанську рибу (туна), що важила 589 фунтів. Тоні ю нині є популярним, бо веде себе дуже гарно. В часі війни віддав був себе на услуги армії.

Шукають своїх рідних

УВАГА: Пишучи до Укр. Допом. Комітету, просимо зпочатку листа подати, в якій групі і під яким числом є дана особа.

• • •

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

10,121 Кобильник Дмитра з с. Будзанів (Теребовля) від Деревянка Йосифа з Вудсайд, Н. Й.

10,122 Урбан Франца з с. Кізлів (Бережани) від брата.

10,123 Силберт Якова, Нахмансон Ліпи, Кандельман Гаї з Дубна (Волинь) від Мантвер Раї.

10,124 Василишин Марії, Савіцький Антона, Кобильник Юрка від Крап Теодора з с. Підсоснів (Бібрка).

10,125 Просять о афідевіт: Радванська Стефка, артистка українського львівського театру, самітна, готова до фізичної праці.

10,126 Бойко Олександра з Великої України від інж. Кащенко Петра.

10,127 Заяць з с. Іванівка (Скалат) від Заяць Романа, с. Михайла.

10,128 До родини Хмелик від Хмелик Івана з Жовкви.

10,129 Довгань Семена з с. Намастирець (Рава Руська) від Мук Анни.

10,130 Заїдло Петра з с. Лежахів (Ярослав) від Клюка Ярослава.

10,131 Онуфрин Ксені з с. Пуків (Рогатин) від Кулик Петра.

10,132 Стець Софії і Миколи Копитчак Михайла з Турки Горішної над Стрием від Вовчанчин Михайла.

10,133 Бандура Варвари з с. Бенева (Підгайці) від Гуштиля Івана.

10,134 Монастирський Еміліяна і Монастирська (Садовник) Михайлини з с. Кіданів (Бучач) від Головацька Юстини.

10,135 Татуско Миколая з с. Селиска (Перемишль) від Качерепа Степана.

10,136 Дедьо Марії і Насті з с. Пикуличі (Перемишль) від Костик Ольги (Домарадзка).

10,137 Крива Пелагії з с. Волківці (Борщів) від Кривий Ярослава.

10,138 Кобельник Катерини і Анастазії з с. Чорний Острів (Бібрка) від Кобельник Федора.

10,139 Чорноус Данила з с. Солоне (Заліщики) від Лесюк Омеляна.

10,140 Матковська Анни з с. Мохнате (Турка) від Матковський Володимира.

10,141 Скікевич (Марочкоська) Марії з Копичинець (Гусятин) від Свистун-Оттава Марії.

10,142 Дідух Еви д. Михайла з с. Новосілки (Яворів) від Ващишин Григорія.

10,143 Хомишин Теодора зі Звенигорода (Бібрка) від Хомишин-Долінник Михайла.

10,144 Зибик (Батийовська) Параскевії з с. Грималівки (Броди), Богнюк Тимка з с. Стрільча (Радехів), Лозинська (Клепарчук) Марії з с. Королівки (Броди) від Борова Тимка.

10,145 Кравців Степана, Дідоха Теодора з с. Струтин Нижний (Станиславів) від Матіхопен Володимира з с. Руданці ів Осипа.

10,146 Самелюк Трохима, Рудик Дениса з с. Великі Щуровці (Засовський) від Черняк Антона.

10,147 Леськів Степана, Бартіш Степана і Володимира, Ви- (Львів) від Мусій Евгена.

10,148 Муховський Василя з с. Яльча (Рогатин), Гарматюк Петра з с. Помунята (Рогатин) від Муховський Теодора.

10,149 Валаз Івана з с. Конячів (Ярослав) від Поправа Михайла.

10,150 Березовський Володимира з Борщева від Березовський Евгена.

10,151 Кудрик Катерини і Марії та Юрка з Ярослава від Бохно Дмитра.

10,152 Гаєвська Параски з Хмельник-Слобода на Поділлі від Мироненко Микити.

10,153 Лашковський Василя і Степана з с. Нновичі (Ярослав) від Мацюк Петра.

10,154 Лузецька-Харів Еви і Харів Михайла з с. Брониці (Дрогобич) відХарів Івана.

10,155 Антонюк Івана, Михалицький Івана з с. Журавинець (Бучач) від Антонюк Федора.

10,156 Дідич (Калинич) Варвари, Калинич Анни, Ковач (Калинич) Анни, Ковач-Мишка з Підгород (Мукачево) від Калинич Михайла.

10,157 Дерех Гната з с. Білогловів (Зборів), Курант Олекси з с. Казимирівки (Золочів) від Шеремета Василя.

10,158 Лотоцька з дому Савка Олени з с. Оноставці (Бучач) від Савка Володимира.

10,159 Смеречинський Михайла з Садагури (Чернівці-Буковина), Рогозевич Виспазіяна з с. Костинці (Вашківці-Буковина) від Білик Володимира і Петращак Емілії.

10,160 Гаврилюк Луки з с. Любянки Нижчі (Збараж) від Гаврилюк Тараса.

10,161 Рихвицький Івана і Анни з Камінки Струмилової від Чех (Рихвицька) Евгенії.

10,162 Маршалок Дмитра і Михайла з с. Заріче (Надвірна) від Купчак Михайла.

10,163 Згоба Семена з с. Шандровець (Турка н. Стрием) Згоба Профора з с. Звиняч Горішний (Турка) від Згоба Петра.

10,164 Кравчук Гриця, і Стаха з с. Бенківці (Рогатин) від Явдошин Василя.

10,165 Когут Дмитра, Ілька з с. Буковця (Турка), Когут Марії зі Словаччини від Когут Дмитра.

10,166 Душара Франуша зі Стрия від Комаровська Ангелини.

10,167 Кирстюк Корнила (священик) Чернівці (Буковина) від Коморовський Лонгина.

10,168 Кокотайло Івана з с. Сокирчиці (Самбір) від Юзвяк Андрія.

10,169 Д-ра Маценко Павла з Відня, Коулі Дональда від інж. Горбанюк Никифора.

10,170 Старіч Марії і Юрка з с. Новоселиці (Снятин) від Страїч Дмитра.

10,171 Химяк Івана з с. Стрілки (Турка) від Химяк Анни.

10,172 о. Пристай Осипа, інж. Пристай Романа з с. Трускавець (Дрогобич) від Павлічко Романа.

10,173 Бабяк Софії (Кравець) з с.Бахлів (Сянік) від Губич Івана.

10,174 Левиць (Мигаль) Катерини з с. Буців (Перемишль) від Мигаль Марії.

10,175 Греченко Юрка з Золотоноша-Полтавщина від Терлецький Сергія.

10,176 Солодухи і односельчан Рава Руська від Гуменна із Солодухів Оксани.

10,177 Знак з дому Наумяк-Іван, Миколи і Анастазії з Дрогобича від Гишпіль з дому Наумяк Юстини.

10,178 Кархут з дому Щибяк Юлії з с. Товмачик-Черниличя (Коломия) від д-ра Городиський Зенона.

10,179 Фербей Василя в с. Княже (Снятин) від Данилюк Михайла.

10,180 Скоробогата (Солевич) Софії з Добовців (Тернопіль) від Солевич Кароля.

10,181 Тимців Миколи з с. Вецковичі (Самбір) від Вагнер Евгена.

10,182 Косар Володимира інж., містоголова К.У.К. в Саскатуні (Канада) від інж. Яців Степана.

10,183 Приш Володимира с. Миколи з с. Устечко (Заліщики) від Приш Марії.

10,184 Глібів Федора з Харкова від Лебедів Миколи.

10,185 Марголіна Луби з Киева від Чарнецька-Потелицька Софії.

10,186 Пасічник Наді з Станиславова від Музичка Евстахія.

10,187 Бугай (Пишко) Теклі з с. Роздталів (Сокаль) від Пишко Петра.

10,188 о. Андрушків Володимира, Калецький Богдана зі Львова від Повзанюк Ірени і Володимира.

10,189 Воланюк (Назарчук) Анни, Гнип Петра з с. Ясниче (Броди) від Федорюк Олександра.

10,190 Троян Михайла з с. Павлокоми (Березів), Хромчак Івана з с. Кінське від Вацяк Андрія.

10,191 Войтович Миколи с. Матвія з родиною з Дарахова (Теребовля) від Ничик Марії.

10,192 Зинеч Анастазії і сина Юрія з Мігова (Сторожинець-Буковина) від Зинеч Петра.

10,193 Возняк Тимка з с. Вовчинець (Станиславів) від Возняк Івана.

10,194 Кінащук Гані, Гарасимович Югаса з с. Золоте Іване (Заліщики) від Кінащук Дмитра.

10,195 Пекарський-Пивовар Василя з Здолбунів-Волинь від Ковальчук (Пивовар) Анастазії.

10,196 Коваль Пилипа з с. Спас (Старий Самбір), Пірко Михайла с. Івана з с. Стрільбичі (Старий Самбір), Гальчишак Петра с. Івана з с. Біличе (Старий Самбір) від Пірко Михайла.

10,197 Душний Майка іРузі з с. Стрільбичі (Старий Самбір) від Душний Михайла.

10,198 Совірко Анастазії з с. Монастирець (Сянік) від Боднар Ярослава.

10,199 о. Демків Миколая з с. Ясенів (Броди) від Демків Миколи.

10,200 До рідних і знакомих з околиці Лужка на Волині від Наймчук Прокопа.

10,201 Серюзенко Василя з Борисполя (Полтавщина) від Швець Анатоля.

10,202 Леванович Андрія з Ямник (Мінськ) від Володкович (Швець) Ольги.

10,203 Баска Анни з с. Поздяч (Перемишль) від Баска Михайла.

По інформації писати до:

United Ukrainian American Relief Committee
P. O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa.

В запитах просимо конечно подавати групу і число.

Кожний, хто бажає, щоби прислане ним оголошення **пошукувань родини і знайомих різних скитальників** було поміщене у „Свободі" **безплатно**, хай вишле таке оголошення впрост до

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE,
P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, PA.

Хто бажає, щоби прислане ним оголошення було **поміщене, раз або більше разів, окремо, як платне,** то **хай разом з оголошенням пришле гроші. Одноразове** оголошення, розміру 1½ цаля в одній колюмні, коштує $1.00.

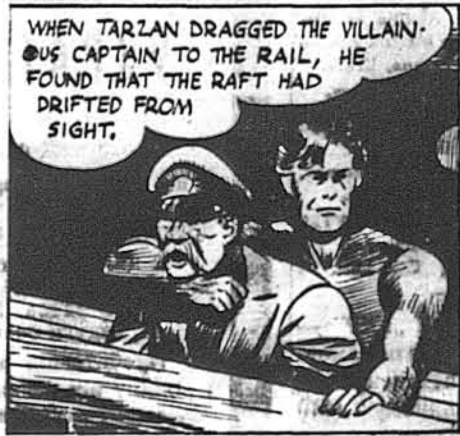
Адм. „Свободи".

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

НЮ ГЕЙВИН, КОНН. — Повідомляємо гленів Тов. Любов, від. 370, що збори відбудуться в неділю, 20. липня, зараз по Сл. Божій. Кожний член обовязаний прийти на ці збори й вислухати звіту урядників за пів року. Хто ще не отримав дивіденди, хай прийде на збори і отримає. — За уряд: П. Воляник, В. Колисняк, В. Гіна.

ПОШИРЯЙТЕ „СВОБОДУ".

ТАРЗАН, ч. 1645. Пливи, або вмирай!

Коли Тарзан притягнув подлого капітана до поруччя, він завважав, що сплав пропав десь з очей.

Одначе своїми нащуреними ухами він почув слабий голос, який кликав його з темряви.

Без найменшого вагання він кинув кремезного Карга в воду.

Вскочивши в воду поруч нього, малпочоловік вхопив Карга за карк і закликав: „Пливи, або вмирай!"